

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

A tanuló azonosító
matricája

FIGYELMESEN
RÁRAGASZTANI

MAG

MAGYAR NYELV

ISKOLAI ESSZÉ

MAG IK-1 D-S029

MAG.29.MA.R.K1.16

23613

12

Magyar nyelv

Üres oldal

ÁLTALÁNOS UTASÍTÁSOK

Figyelmesen kövesse az utasításokat.

Az ügyeletes tanár engedélye nélkül ne lapozzon és ne fogjon hozzá a feladatok megoldásához.

Az azonosító matricát ragassza a borítékban található összes vizsgaanyagra.

A vizsga **180** percig tart.

A vizsga e részében iskolai esszét kell írnia. Kövesse az utasításokat és a megadott szempontokat.

Két feladat közül választhat. Figyelmesen olvassa el mindkét feladatot és a mellékelt szöveget/szövegeket, majd válassza ki az ön számára megfelelő feladatot.

Az esszének **400 – 600** szót kell tartalmaznia.

Először írhat a mellékelt piszkozati lapra, de a piszkozati lap tartalmát nem fogják értékelni. **Az iskolai esszét kötelező átmásolni a tisztázati lapra!**

Olvasható kézírással és feltétlenül írott betűkkel írjon. A nagy, nyomtatott betűkkel írt, rendetlen vagy olvashatatlan dolgozatért nulla (0) pont jár. Ha írás közben hibát követ el, a hibát húzza át és írja alá (kézjegy).

Kizárólag fekete vagy kék tollal írhat.

Sok sikert kívánunk!

A vizsgakönyvecskének 16 oldala van, ebből 4 oldal üres.

Magyar nyelv

Iskolai esszé

I. irodalmi esszé

Homérosz: *Odüsszeia*

Utasítások

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, illetve a műről írandó esszére vonatkozó támpontokat! Esszéjének szerkezete kerek, egész legyen (**bevezetés, főrész és befejezés**). Ügyeljen arra, hogy az esszé megfeleljen a **helyesírási, nyelvtani és stiláris** követelményeknek! Kövesse az utasításokat és a megadott támpontokat.

Homérosz: *Odüsszeia*

(részlet)

KILENCEDIK ÉNEK

(...)

Hallották a kiáltást, jöttek is innen-amonnan,
és barlangja előtt kérdezték, hogy mi baj érte:

„Hát mi baj ért, Polüphémosz, mondd, hogy eképen üvöltesz
ambrosziás éjben s tőlünk eloroztad az álmot?

Csak nem akarja talán rabló elhajtani nyájad,
vagy pedig elpusztítani téged csellel, erővel?”

Nékik a barlangból így szólt az erős Polüphémosz:

„Társak, Senkise öl meg csellel, senki erővel.”

Ők meg a választ így adták szárnyas szavaikkal:

„Már ha magad vagy egészen s nem bánt senki erővel,
Zeusztól jó nyavalyád, kikerülni biz azt lehetetlen;
rajta tehát, könyörögj te Poszeidáónhoz, apádhoz.”

Szóltak s távoztak; nevetett örömében a szívem,
hogy rászedte a név őket meg nagyszerű eszmém.

(...)

Magyar nyelv

Iskolai esszé

Az alábbi kérdések az esszé támpontjaiként szolgálnak:

1. Milyen történelmi, társadalmi események hatottak a görög epika, líra és dráma kialakulására? Hogyan határozná meg az eposz fogalmát?
2. Mit nevezünk homéroszi kérdésnek? Hogyan bizonyíthatjuk, hogy az *Odüsszeia* az *Íliás*znál később keletkezett?
3. Mi az *Odüsszeia* témája?
4. Hogyan vázolná az *Odüsszeia* szerkezetét az idő- és helyvonatkozások, illetve a főbb szereplők és cselekményelemek megjelölésével?
5. Hogyan jellemezné Odüsszeuszt a küklpsz-kaland alapján?

II. irodalmi esszé

Örkény István: *Tóték*

Utasítások

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, illetve a műről írandó esszére vonatkozó támpontokat! Esszéjének szerkezete kerek, egész legyen (**bevezetés, főrész és befejezés**).

Ügyeljen arra, hogy az esszé megfeleljen a **helyesírási, nyelvtani és stiláris** követelményeknek! Kövesse az utasításokat és a megadott támpontokat.

Örkény István: *Tóték*

(részlet)

Első rész

1. KÉP

Tóték háza előtt. A háttérben néhány fenyő, egy völgy, hegyek.

A POSTÁS torz alak, afféle falu bolondja, rongyos. Postássapkát visel, az oldalán táska. Azt mondják, félhülye vagyok. Azt is mondják, hogy beleköpködök az ártézi kútba. Állítólag orrot fújok a szárítani akasztott fehérneműbe. Ebből egy szó sem igaz. Viszont: úgy farba tudom rúgni önmagam, hogy fölemelkedem a levegőbe, és átugrok két egymásra rakott kalapon. *A földre teszi sapkáját.* Ezért egy pohár sört szoktam kapni. *Nem ugrik, fölteszi a sapkáját.* Olyankor át is ugrom. Mondják még, hogy manipulálok a levelekkel. Ez viszont igaz. Például Cipriani professzor úr sose bántott, sőt gyógykezelt az ideg- és elmeklinikán, mégse tudom szeretni. *Elővesz egy meghívót.* Ha jön egy meghívó a kormányzó úr garden partyjára... *Összetépi, oldalt egy hordóba dobja.* Miért örüljenek? A tanítóéknak megsebesült a fronton a fiuk. Még ma sem tudják. A lányuk viszont hármas ikreket hozott a világra. Kijavítottam a sürgőnyt kettőre. Szeretem a páros számokat: a harmadik gyerek csak zavar. Mindezt csupán a jó érzés téteti velem, még sört se kapok érte... És itt vannak Tóték. Őket különösen szeretem. Hogy miért? Mert négyen vannak. Kettő, négy, hat... Ez a szép! És nekik is kint van a fronton a fiuk. Isten ments, hogy valami baja essék! Most is jött egy tábori lap. Van, amit kézbesítek, van, amit félreteszek. Van, amit összetépek, mert ami nincs, az nincs. Nézzük, mit is írt legutóbb! *Kalapjából egy másik lapot vesz elő.* „Sajnálattal tudatom, hogy erős hasmenéssel járó kolbászmérgezésem van...” Ezt félretettem. Egy kolbászmérgezés néha magától elmúlik, máskor viszont súlyos bajt csinál... És mit ír most? *Olvassa a friss tábori lapot.* „Édes Szüleim és Ágika! Örömmel tudatom, hogy hasmenésem elmúlt, ismét jó erőben és egészségben vagyok...” Na tessék. Ezt megspóroltam nekik. Jó azt tudni, hogy egy félhülye nem egészen hülye. *Tovább olvas.* „De még egy sokkal nagyobb örömhírem is van...” Örömhír? No végre! *A ház felé. Tóték! Posta! Örömhír! Az ablak kinyílik, Mariska és Ágika izgatottan kihajol, kitépik a postás kezéből a levelet. Tót is elősiet.*

MARISKA *izgatottan olvas.* „Szeretett örnagy urunknak, akiről már annyi szépet írtam, a partizánok állandó zaklatása miatt nagyon leromlott az idegrendszere, és emiatt most kéthetes

Magyar nyelv

Iskolai esszé

betegszabadságra hazautazik... Sikerült rávennem...” *Nem bírja tovább, odaadja a lapot a lányának.*
Olvasd csak!

ÁGIKA „...hogyan vegye igénybe kedves szüleim vendégszeretetét, ami nem ment könnyen, mert mostani idegállapotában nem akar senkinek terhére lenni...”

MARISKA Hallod ezt, édes jó Lajosom?

TÓT Hallom.

ÁGIKA „De én leírtam a község klimatikus előnyeit, a mi szép, üveges verandánkat, a kilátást a Bábonyra meg a bartalaposi völgyre – és képzeljék! Őrnagy urunk elfogadta a meghívást. Gondolhatják, hogy ez mit jelent nekem!”

(...)

MAG IK-1 D-S029

00

Magyar nyelv

Iskolai esszé

Az alábbi kérdések az esszé támpontjaiként szolgálnak:

1. Mit tud Örkény munkásságáról és a *Tóték* című dráma keletkezéséről?
2. Mi a mű témája és cselekménye; mikor és milyen helyszíneken játszódik a cselekmény?
3. Kik a dráma meghatározó szereplői, milyen élet- és magatartásformát képviselnek?
4. Milyen esztétikai minőségek jellemzik Örkény látásmódját a műben, és miben rejlik a mű katartikus hatása?
5. Hogyan értelmezhető a mű szűkebb és tágabb értelemben?

MAG IK-1 D-S029

00

Tisztázati lap

9

Tisztázati lap

10

Tisztázati lap

11

Tisztázati lap

12

Tisztázati lap

Ezt a felületet az osztályzótanár használja, kérjük, ide ne írjanak!

03

Magyar nyelv

Üres oldal

MAG IK-1 D-S029

99

Üres oldal

Magyar nyelv

Üres oldal

MAG IK-1 D-S029

99